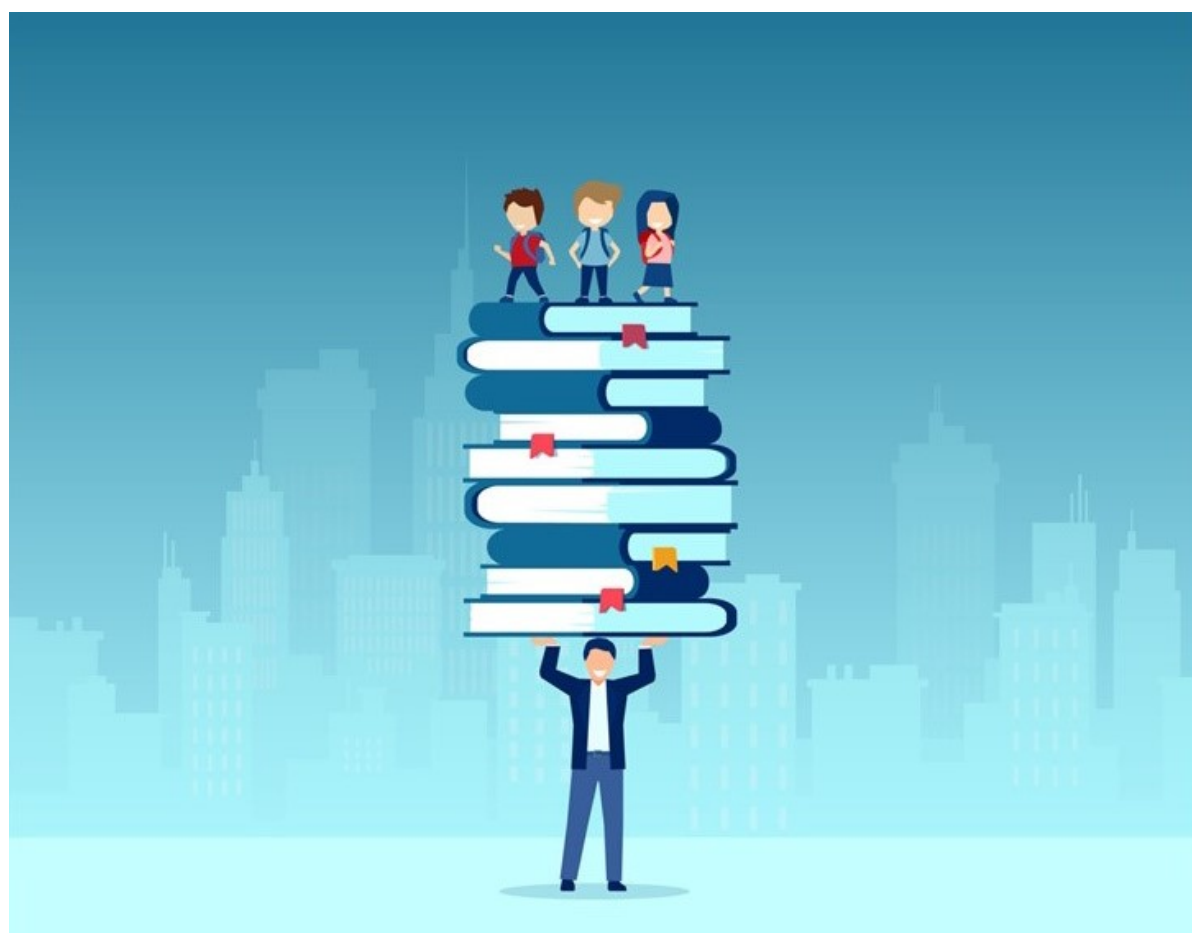

Kas!

Etusivu Kirjoitusohjeet | Writing Instructions Tietoa blogista

Miten ope jaksaa moninaistuvassa koulussa?

3.4.2025 Minna Kyttälä, Jaanet Salminen, Miia Laasanen, Nina Haltia

Työhyvinvointi on tärkeää opettajan jaksamiselle, alalla pysymiselle sekä oppilaan oppimiselle ja hyvinvoinnille. Tutkimusten mukaan opettajan työ on

kuormittavaa ja riski alan vaihtamiseen suuri. Työhyvinvointia heikentävät muun muassa työperäinen väsymys ja riittämättömyyden tunteet. Tutkimukset osoittavat, että suomalaisten opettajien työhyvinvointi on heikentynyt viimeisten kymmenen vuoden aikana. Yhdeksi syyksi on esitetty isoja koulua koskevia muutoksia, sillä muutosvaiheita pidetään erityisenä työhyvinvoinnin riskitekijänä. Opettajilta onkin vaadittu sopeutumista muun muassa oppimisen tuen uudistukseen (2010), opetussuunnitelmauudistukseen (2014) ja hyvinvointialueuudistukseen (2023), joka on vaikuttanut erityisesti monialaisen yhteistyön toteutumiseen opiskeluhuollossa. Tulevana syksynä oppimisen tuki uudistuu jälleen.

Huonosti toteutettu ja tuettu ”inkluusio” opettajan työhyvinvoinnin riskitekijänä?

Suomi on sitoutunut kansainvälisten sopimusten kautta inkluusion toteuttamiseen. Inklusiivisella koululla tarkoitetaan kaikille yhteistä, jokaisen oppilaan tarpeisiin mukautuvaa koulua ja kaikille yhtäläistä oikeutta osallistua koulutukseen omassa lähikoulussa riittävin tukitoimin. Vaikka Suomi on sitoutunut inkluusion toteuttamiseen, yhtenäistä näkemystä ja ohjausta inkluusion kansalliseen toteuttamiseen ei ole ollut. Tästä johtuen inkluusiota on toteutettu kansallisesti vaihtelevasti. Oppilaiden näkökulmasta se on tarkoittanut muun muassa sitä, että oppimisen ja koulunkäynnin tuki ei ole välttämättä toteutunut riittävän hyvin. Tuen toteutumisessa on myös ollut isoja eroja riippuen siitä, missä kunnassa tai koulussa oppilas on ollut. Opettajat ovat puolestaan kokeneet, että inkluusiota on joissain tapauksissa toteutettu säästökeinona ja että huonosti toteutettu ja tuettu ”inkluusio” on johtanut hallitsemattomaan oppilasjoukon moninaistumiseen. Tämä on kuormittanut opettajia ja vahvistanut kokemusta siitä, ettei oma osaaminen ja jaksaminen enää riitä oman työn toteuttamiseen riittävän laadukkaasti.

Inkluusion toteutumisessa keskeistä on se, että oppimisen ja koulunkäynnin muoto ja tukitoimet ovat oppilaan tuen tarpeisiin vastaamisen näkökulmasta mahdollisimman mielekkäitä. Jotta opettajat pystyvät suunnittelemaan ja toteuttamaan yksilöllistä ja tehokasta tukea, heillä täytyy olla riittävästi osaamista. Arjen työkäytäntöjen tulee myös olla sellaisia, että ne tukevat sekä oppilaan oppimista ja hyvinvointia että huomioivat opettajan hyvinvoinnin ja jaksamisen työssään. Lasten ja nuorten tuen tarpeet ovat usein lisäksi niin monisyisiä, että niiden tunnistaminen sekä tuen suunnittelu ja toteuttaminen suorastaan edellyttävät yhteistyötä toisten opettajien, muiden

opiskeluhuollon ammattilaisten ja koulun ulkopuolisten ammattilaisten kanssa. Toimivan ammatillisen yhteistyön onkin aiemmissa tutkimuksissa osoitettu tukevan opettajan työhyvinvointia. Jotta tämä yhteistyö onnistuisi ja olisi toimivaa sekä oppilaan tuen että opettajan työn näkökulmasta, arjen työkäytäntöjen tulee aidosti mahdollistaa yhteistyön tekeminen kaikkien koulu yhteisössä toimivien ammattilaisten kesken.

Kohti opettajan työhyvinvointia tukevia arjen käytäntöjä

Turun yliopistossa on käynnistynyt Työsuojelurahaston rahoittama 'Miten ope jaksaa moninaistuvassa koulussa? Opettajan työhyvinvointia tukevia tutkimusperustaisia käytäntöjä opetustyöhön ja johtamiseen' (OPEMO) -hanke. Monitieteistä hanketta toteuttavat vuosina 2025–2027 yhteistyössä Kasvatustieteiden laitos ja Sote-akatemia. Keskeinen yhteistyökumppani on Salon kaupunki.

Hankkeessa tunnistetaan opettajan työhyvinvointia tukevia ja heikentäviä käytäntöjä erilaisissa kouluissa, kehitetään ja pilotoidaan tämän pohjalta työhyvinvointia edistäviä käytäntöjä inklusiiviseen kouluun ja tuotetaan käytäntösuosituksia yhteistyössä opettajien, rehtoreiden ja muiden opiskeluhoollon toimijoiden kanssa. Tutkimushanke toteutetaan Salon kaupungissa, jonka monipuolinen kouluverkko tarjoaa mahdollisuuden tutkia opettajan työhyvinvointia tukevia käytäntöjä hyvin erilaisissa ja erikokoisissa kouluissa.

Vaikka aiempi tutkimus on tunnistanut opettajan työhyvinvointia vahvistavia tekijöitä (esim. johdon tuki ja oikeudenmukaisuus, vertaistuki, toimiva moniammatillinen yhteistyö), tutkimukset eivät ole keskittyneet kehittämään moninaistuvan ja muuttuvan koulun arjen käytäntöjä opettajan työhyvinvointia edistäviksi. Hankkeemme vastaa tähän ajankohtaiseen tarpeeseen. Hankkeemme ajoitus mahdollistaa opettajien työhyvinvointia edistävien käytäntöjen nivomisen myös oppimisen tuen tulevaan uudistukseen.

>> Lue lisää [OPEMOsta hankkeen verkkosivuilta \(https://sites.utu.fi/sote/opemo/\)](https://sites.utu.fi/sote/opemo/)

Kirjoittajina Turun yliopiston erityispedagogiikan professori Minna Kyttälä (KTL), yliopistonlehtori Jaanet Salminen (Sote-akatemia/OKL/Educa),

tutkimuspäällikkö Miia Laasanen (Sote-akatemia) ja yliopistotutkija Nina Haltia (KTL).

Kuva: Adobe Stock.

Keskeisiä lähteitä:

Holmström, A., Tuominen, H., Laasanen, M., & Veermans, M. (2023). [Teachers' work engagement and burnout profiles: Associations with sense of efficacy and interprofessional collaboration in school.](https://doi.org/10.1016/j.tate.2023.104251) (<https://doi.org/10.1016/j.tate.2023.104251>) *Teaching and Teacher Education*, 132, 104251.

Jalonen, H., Salminen, J., Laasanen, M. (2024). [Moniammatillinen yhteistyö opiskeluhuollossa – tasapainoilua jännitteiden välillä.](https://doi.org/10.23990/sa.128756) (<https://doi.org/10.23990/sa.128756>) *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti*, 61(2).

Kauppi, M., Vesa, S., Kurki, A. L., Olin, N., Aalto, V., & Ervasti, J. (2022). Opettajat muuttuvassa koulumaailmassa: Opettajien työhyvinvoinnin kehitys opetussuunnitelmauudistuksen aikana. *Työterveyslaitos*.

Lerikkanen, M. K., Pakarinen, E., Messala, M., Penttinen, V., Aulén, A. M., & Jõgi, A. L. (2020). Opettajien työhyvinvointi ja sen yhteys pedagogisen työn laatuun. *Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksen julkaisuja*.

Salminen, J., Laasanen, M., Leinonen, L., Karukivi, M., Vornanen, R., Alin, M. & Kyttälä, M. (2024). [Professional collaboration for children and adolescents with neurodevelopmental disorders: A scoping review.](https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2022/yli-2000-opettajaa-ja-rehtoria-oajn-kyselyssa-inkluusio-ei-onnistu-nykyresursseilla/) *European Journal of Special Needs Education.* (<https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2022/yli-2000-opettajaa-ja-rehtoria-oajn-kyselyssa-inkluusio-ei-onnistu-nykyresursseilla/>)

Categories: [kasvatustiede](#), [Opettajuus](#), [Tutkimus](#)

Keywords: [inkluusio](#), [OPEMO](#), [työhyvinvointi](#)

Share

